

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ^{๑๕} สรุปได้เป็น 4 ด้าน ดังนี้

6.1.1 ผลการวิจัยด้านประวัติการแปล

1. คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาฮินดีหรือภาษาอินเดียสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ เป็นภาษาแรกในปีคริสตศักราช 848 ตรงกับฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 270 แต่ไม่ปรากฏนามของผู้แปล

2. คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาต่าง ๆ ครบสมบูรณ์ ทั้ง 30 ญุซอ์ มากถึง 95 ภาษา โดยแบ่งเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปเอเชีย 47 ภาษา ภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปยุโรป 31 ภาษา ภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปแอฟริกา 15 ภาษา และภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตอเมริกาใต้ อีก 2 ภาษา สำหรับภาษาที่ได้รับการถ่ายทอดความหมายมากที่สุดคือภาษาอังกฤษ และถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในประเทศอินเดียมากถึง 22 ภาษา

3. ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยที่มีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครั้งแรกเกิดขึ้นในปีพุทธศักราช 2494 ในนามของอัลอิสลาหฺสมาคม แต่เป็นการแปลเพียงบางส่วนเท่านั้น โดยเริ่มแปลจากสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายุฮ์ที่ 1 ถึงอายุฮ์ที่ 141

4. ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ญุซอ์ ผลงานแรกเกิดขึ้นในปีพุทธศักราช 2507 โดยด่วน สุวรรณศาสน์ และได้เริ่มตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2511 โดยทยอยตีพิมพ์เล่มละ 1 ญุซอ์ และดำเนินการจัดพิมพ์อย่างต่อเนื่องจนครบ 30 ญุซอ์ ในปีพุทธศักราช 2524 จึงได้จัดพิมพ์ญุซอ์สุดท้าย

5. การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยฉบับสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ และมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ 30 ญุซอ์ เกิดขึ้นในระหว่างปีพุทธศักราช 2512-2513 โดยดิเรก กุลสิริสวัสดิ์

6. ปัจจุบันพบว่า มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย เพียงบางส่วน บางถุซอ์ และบางสุเราะฮ์โดยไม่นับรวมสุเราะฮ์ยาซีนจำนวนมากกว่า 27 ผลงาน และพบว่า มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ถุซอ์ จำนวน 7 ผลงาน เป็นผลงานแปลในนามขององค์กร 1 ผลงาน และในนามบุคคล 6 ผลงาน

6.1.2 ผลการวิจัยด้านชีวประวัติ ภูมิหลังของผู้แปล

จากการศึกษาชีวประวัติและภูมิหลังของผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน จำนวน 6 คน สรุปได้ ดังนี้

6.1.2.1 ต่วน สุวรรณศาสน์ หรืออิสมาแอล ยะหยาวิยี้เจ้าของผลงานแปล

“พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ” เกิดในกรุงเทพมหานคร เติบโตอยู่ในท่ามกลางกลิ่นอายของอิสลาม เป็นคนที่สุภาพอ่อนโยนเป็นคนน่ารักพินับถือ ต่วนศึกษาด้านสามัญเพียงอ่านออกเขียนได้ เนื่องจากในอดีตไม่มีการเรียนเป็นระดับชั้นอย่างเช่นปัจจุบัน จากนั้นได้ศึกษาต่อด้านวิชาการศาสนาอิสลาม ภาษาอาหรับ และภาษามลายูจนเชี่ยวชาญ เมื่ออายุ 18 ปี ได้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์และศึกษาอยู่ที่มัสยิดอัลฮารอม นครมักกะฮ์กับครูชาวอาหรับชื่อซัยคอะลี อัลมาลิกียี เป็นเวลา 8 ปี จากนั้นได้เดินทางกลับประเทศไทยเพื่อทำหน้าที่ครูผู้สอน มีลูกศิษย์มากมายโดยส่วนใหญ่เป็นชาวกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับลูกศิษย์ที่เป็นที่รู้จักและมีบทบาทในสังคม อาทิ ประเสริฐ มะหะหมัด และสวาสดี สุมาลัยศักดิ์ เป็นต้น แม้ว่าต่วนจะมีผลงานทางวิชาการด้านการเขียนตำราไม่มากนักแต่ผลงานที่เป็นเกียรติประวัติอย่างยิ่งของต่วนคือหนังสือพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ ซึ่งถือว่าเป็นผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่ายิ่ง

นอกจากผลงานด้านการประพันธ์หนังสือแล้ว ถือได้ว่าต่วนเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างยิ่งในด้านการศึกษา เป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาขั้นแห่งแรกที่มีสภามหาภาค ชื่อโรงเรียนบำรุงอิสลาม เมื่อปีพุทธศักราช 2453 โดยขออนุญาตเป็นโรงเรียนราษฎร์แบบพิเศษ เพื่อสอนวิชาการศาสนา สอนอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน ภาษาอาหรับและภาษามลายู และเป็นผู้จัดก่อโรงเรียนเอกชนสามัญชื่ออานมุอันอิสลาม ต่วนได้จัดทำหลักสูตรทางวิชาการศาสนา โดยทำการสอนวิชาสามัญในช่วงเช้าและสอนวิชาการศาสนาในช่วงบ่าย นอกจากบทบาทด้านการศึกษาแล้วต่วนยังได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าแต่งตั้งให้เป็นจุฬาราชมนตรี คนที่ 11 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ถือได้ว่าต่วน เป็นจุฬาราชมนตรีคนแรกตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พุทธศักราช 2540 ที่กำหนดให้จุฬาราชมนตรีต้องมาจากการคัดเลือกของกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทั่วประเทศ และเป็นจุฬาราชมนตรีคนที่ 2 ที่เป็นมุสลิมนิกายสุนนีย์เชื้อสายมลายู นอกจากนี้ยังเป็นจุฬาราชมนตรีคนที่ 3 ที่อยู่ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข

ส่วนได้สร้างคุณงามความดีต่อประเทศชาติเสริมสร้างสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่าง อิสลามิกชนกับพุทธศาสนิกชนและศาสนิกอื่น ๆ ตลอดจนถึงทางรัฐบาลไว้อย่างมากมาย ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งจุฬาราชมนตรีเป็นเวลา 33 ปี ด้วยความอุตสาหะวิริยะแม้ว่าจะอยู่ในวัยชราก็ตาม

6.1.2.2 ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ หรืออิบรอฮีม กุเรชี เจ้าของผลงานแปล “กุรอานมะญีต ความหมายของอัล-กุรอาน” บิดาเป็นชาวปากีสถานเดินทางเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยเมื่อปีพุทธศักราช 2460 ดิเรกมาจากครอบครัวที่ยากจน บิดาเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านวิชาการศาสนา ดิเรกจบการศึกษาระดับมัธยมจากโรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก และศึกษาหาความรู้ด้านศาสนาอิสลามด้วยตัวเอง จากนักวิชาการ จากหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ สำหรับผู้ที่ให้ความรู้ด้านศาสนาแก่ดิเรกคืออะหมัด วะฮาบซึ่งดิเรกกล่าวยกย่องว่าเป็นครูคนแรกที่ทำให้ความกระจำนในการศึกษาศาสนาอิสลามแก่เขา และศึกษาจากอิสมาอีล อะหมัด นอกจากนี้ยังได้ศึกษาภาษาอาหรับจากเชคอาลี อีซา เมื่อดิเรกอายุได้ 25 ปี ก็เริ่มเขียนบทความด้านศาสนาอย่างต่อเนื่องในวารสาร “อัล-ฮุดา” โดยใช้นามปากกาว่า “บ้านคร้ว” และ “อิบรอฮีม กุเรชี” นอกจากนี้ยังได้ทุ่มเทกับการเขียนตำรา งานแปลทางศาสนาและวิชาการในศาสตร์ต่าง ๆ ใช้นามปากกาว่า “ดิเรก กุเรชี” ดิเรกเป็นนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาฮินดี และภาษาไทยเป็นอย่างดี มีความรู้อย่างลึกซึ้งด้านวรรณกรรมต่างประเทศในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางและชมพูทวีป เนื่องจากดิเรกเป็นทั้งนักวิชาการและนักเขียน ดังนั้นเขาจึงมีผลงานทั้งด้านงานเขียน ผลงานแปล หนังสือทางวิชาการศาสนา ผลงานการเขียนและผลงานแปลหนังสือวิชาการทั่วไป สำหรับงานเขียนและผลงานแปลด้านวิชาการศาสนานั้นพบว่ามีมากถึง 34 ผลงาน และผลงานด้านการเขียนและผลงานแปลหนังสือวิชาการทั่วไปอีก 6 ผลงาน แต่ผลงานที่เป็นความภาคภูมิใจของครอบครัวกุลสิริสวัสดิ์ คือผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน “กุรอานมะญีต ความหมายของอัล-กุรอาน” ได้นำทูลเกล้าถวายต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งนับเป็นเกียรติประวัติอย่างสูงของตระกูลกุลสิริสวัสดิ์เป็นอย่างที่สุด สำหรับสานุศิษย์ที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้โดยเฉพาะวิชาการพูดจากดิเรกที่เป็นที่รู้จักกันในสังคมมุสลิม อาทิ ราชนันย์ ฮูเซ็น สมชาย นีละไพจิตร และสง่า วิไลวรรณ เป็นต้น

ดิเรก เป็นนักบริหารธุรกิจที่ประสบความสำเร็จควบคู่กับการดำเนินงานทางสังคมสำหรับประสพการณ์การทำงาน ดิเรกเคยดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารกลุ่มบริษัทชัยบูรณ์ บราเดอร์ส จำกัด ซึ่งประกอบด้วยบริษัทที่อยู่ในเครือมากถึง 13 บริษัท และได้รับความไว้วางใจให้ได้รับตำแหน่งทางสังคมอีกหลายตำแหน่ง อาทิ นายกสมาคมอียะตุลอิสลาม นายกสมาคมโรตารีธนบุรี และคณะกรรมการราชบัณฑิตยสภา เป็นต้น

6.1.2.3 วินัย สะมะอูน หรือมรวาน เจ้าของผลงานแปล “อัลกุรอาน ฉบับภาษาไทย” ศึกษาสามัญนอกระบบและศึกษาตามอัธยาศัย สามารถสอบเทียบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศึกษาวิชาการอิสลาม คัมภีร์อัลกุรอานและภาษาอาหรับภายในหมู่บ้านทรายกองดิน และเดินทางไปศึกษาต่อกับครูก่อเดร ลูมิง และครูอับดุลเราะฮ์มาน ที่จังหวัดเพชรบุรี หลังจากนั้นเดินทางไปศึกษาต่อที่จังหวัดนครศรีธรรมราชกับครูแหวน บ่าวคำ และเดินทางไปศึกษาต่อที่ปอเนาะสะก่า และปอเนาะมะโจว อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ตามลำดับ วินัยมีผลงานวิชาการที่นอกเหนือจากผลงานแปล “อัลกุรอาน ฉบับภาษาไทย” แล้วยังมีผลงานที่เป็นหนังสืออีก 9 ผลงาน และบทความที่เขียนลงในหนังสือ วารสารต่าง ๆ สำหรับแนวคิด หลักศรัทธาและหลักปฏิบัติของวินัย พบว่าเมื่อพิจารณาในอายุอะฮ์ลุลอักบัลของผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจึงเป็นสิ่งที่ประจักษ์ว่าวินัยนั้น มีแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดของอะชาอีเราะฮ์ คือใช้แนวทางการอธิบายโดยการใช้ความอายะฮ์คุณลักษณะ และด้านการปฏิบัติศาสนกิจที่เกี่ยวข้องกับข้อบัญญัติต่าง ๆ วินัยจะยึดถือปฏิบัติตามแนวทางของมัซฮับอัชชาฟีอีย์

สำหรับประสบการณ์การทำงานและบทบาทหน้าที่ทางสังคม ปัจจุบันวินัยดำรงตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิจุฬาราชมนตรี กรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร และอิมามประจำมัสยิดกมลาลอิสลาม กับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นวินัยมีความสนใจในด้านการศึกษาดังจะเห็นได้จากผลงานการพัฒนาท้องถิ่นด้านการศึกษา อาทิ เป็นผู้ก่อตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนมัสยิดกมลาลอิสลาม ซึ่งถือเป็นศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนแห่งแรกสำหรับมัสยิดในกรุงเทพมหานคร และเป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเปิดสอนระดับประถมศึกษาชื่อยุทธพัฒน์ศึกษา นอกเหนือจากบทบาทด้านการศึกษาแล้ว วินัยยังให้การสนับสนุนในเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน และให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม สำหรับประสบการณ์การทำงานด้านศาสนา ในอดีตวินัยเคยดำรงตำแหน่งด้านการบริหารองค์กรศาสนาหลายตำแหน่ง อาทิ เลขาธิการจุฬาราชมนตรีประเสริฐ มะหะหมัด เลขาธิการคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เป็นต้น และในด้านการเมืองวินัยได้มีโอกาสดำรงตำแหน่งทางการเมืองหลายตำแหน่งเช่นกัน อาทิ สมาชิกสมัชชาแห่งชาติ สมาชิกวุฒิสภา 2 สมัย และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นต้น

6.1.2.4 ดารี บินอะหมัด เป็นหนึ่งในผู้แปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ รู้จักกันในนามครุฑะฮ์รีย์ บ้านเดิมอยู่คลอง 17 อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา เสียชีวิตด้วยโรคหัวใจล้มเหลว เมื่อวันที่ 18 มกราคม พุทธศักราช 2527

ไม่พบหลักฐานว่าดารศึกษาศาสนาจากโรงเรียนใดและระดับชั้นใด แต่เริ่มศึกษาคัมภีร์อัลกุรอานและวิชาการอิสลามกับบิดาที่บ้าน จากนั้นจึงได้เดินทางไปศึกษาวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับจากอับดุลเราะหมาน หะซัน กริมี่ มุฮัมมัด ซอลิฮี และอะหมัด วะฮาบ ที่สถาบันนคริซซุนนะห์ หลังจากนั้นจึงได้เดินทางไปศึกษาต่อที่สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮ์ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย เป็นสถาบันที่มีการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดสะลัฟ และไปศึกษาต่อที่อัลมะฮ์ดอัลอิลมีย์ อัลสะฮูดียะ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย จนสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมปลายเมื่อปีพุทธศักราช 2497 และเดินทางกลับประเทศไทย มาทำหน้าที่เป็นครูสอนศาสนาและภาษาอาหรับที่โรงเรียนมุสลิมวิทยาคาร คลอง 19 อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ดารีเป็นผู้ที่มีอุปนิสัยสุขุม อารมณ์ดี พุ่มเพชวีตและจิตใจไปในแนวทางของอัลลอฮ์ ﷻ ด้วยการเป็นผู้สอนบรรยายศาสนธรรม เขียนตำราทางวิชาการอิสลาม และงานแปลทั้งในนามองค์กรและในนามบุคคลมากถึง 13 ผลงาน และหนังสือทางวิชาการที่แปลร่วมกับบุคคลอื่น เช่น ตัฟซีร์อัลฟุรกอน และอัชซุนนะฮ์ วัลมะซาฮิบ อัลอัรอะฮ์

ดารี เป็นบุคคลแรกที่เคลื่อนไหวต่อต้านและเปิดโปงแนวคิดการบิดเบือนคัมภีร์อัลกุรอานและการนำลัทธิก้อดยานีย์มาเผยแพร่ในประเทศไทยตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2500 ถือได้ว่าสถาบันนคริซซุนนะห์ในอดีตคือแหล่งวิชาความรู้ศาสนาและภาษาอาหรับ ซึ่งถือเป็นสถานที่บ่มเพาะและหล่อหลอมแนวคิดสะลัฟให้แก่ดารี สำหรับแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจดารีจะยึดมั่นในแนวทางของคัมภีร์อัลกุรอานและแบบฉบับของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ โดยไม่ยึดติดกับมัซฮับใดมัซฮับหนึ่ง

6.1.2.5 อิมรอน มะกุดี รู้จักกันในนามครุอรอน เกิดที่หมู่บ้านกระทุ่มราย เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พุทธศักราช 2472 เป็นคนใจเย็น รู้ภัย ไม่เคยแสดงอาการโกรธให้ผู้ใดเห็น เป็นคนมักน้อย เสียชีวิตวันเสาร์ที่ 17 กันยายน พุทธศักราช 2537

อิมรอน เรียนประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนนุรุลอิสลามและมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์ จากนั้นจึงเริ่มศึกษาวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับที่โรงเรียนอิสลามบูรณศาสตร์ คลองสิบ อำเภอหนองจอก กรุงเทพมหานคร เป็นนักเรียนรุ่นแรกของครูชำซุดดีน อุมาร์ จบการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนในปีพุทธศักราช 2495 และในปีต่อมาได้รับการบรรจุเป็นครูที่โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์ ปฏิบัติหน้าที่ผู้สอนเป็นเวลา 2 ปี จากนั้นได้เดินทางไปศึกษาต่อที่โรงเรียนอัลมะฮ์ด อัลอิลมีย์ อัลสะฮูดียะ นครมักกะฮ์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียเป็นเวลา 1 ปี และเดินทางไปศึกษาต่อในคณะนิติศาสตร์อิสลาม มหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร กรุงไคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์เป็นเวลา 8 ปี จนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และเดินทางกลับประเทศไทยในปีพุทธศักราช 2508 สำหรับผลงานทางวิชาการที่เป็นงานเขียนและงานแปล คืออิสลามกับระบบ

ดอกเปีย และหลักการเชื่อมั่นที่ถูกต้องและที่ตรงกันข้าม นอกจากนี้ยังได้เขียนบทความตีพิมพ์ในวารสารสายสัมพันธ์ อัลอิศลาหฺสมาคม และสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ อิมรอนดำเนินชีวิตที่เป็นต้นแบบของการไม่ใช้ความรุนแรงในการตอบโต้เกี่ยวกับปัญหาศาสนาที่มีความเห็นต่าง และออกห่างจากความขัดแย้ง สิ่งที่บ่งบอกถึงแนวคิด ความเชื่อ ความศรัทธาของอิมรอนได้เป็นอย่างดีคือบทความต่าง ๆ ที่เขียนขึ้นซึ่งแสดงออกถึงการยึดมั่นในแนวทางของชะลัฟและความพยายามเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแนวคิดที่ไม่ถูกต้อง รวมทั้งผลงานแปลชื่อ “หลักการเชื่อมั่นที่ถูกต้องและที่ตรงกันข้าม” เป็นภาษาไทย และแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจก็เป็นสิ่งที่แสดงออกชัดเจนเช่นกันว่าอิมรอนได้ยึดมั่นในแนวทางของอัลกุรอานและแบบฉบับของนบีมุฮัมมัด ﷺ โดยจะไม่ยึดติดกับมัซฮับใดมัซฮับหนึ่ง สำหรับการมีส่วนร่วมในการแปลนั้นคาริภอิมรอนได้ร่วมกันแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยฉบับของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ 20 ญุซอ์แรก

6.1.2.6 วิรัช สมะดี รู้จักกันในนามอะหมัด สมะดี เกิดที่บ้านริมคลอง

บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2476 วิรัชศึกษาด้านสามัญระดับชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดอัมรินทราราม มัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนราชการุณมูลนิธิ และมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนอำนวยศิลป์ พระนคร จากนั้นจึงได้ศึกษาต่อด้านศาสนาและภาษาอาหรับที่สถาบันนคริซซุนนะห์กับอับดุลเราะหฺมาน หะซัน กริมิ ซาซุดดีน อุมาร์ และมุฮัมมัด ซอลิฮี ซึ่งถือได้ว่าครูทั้งสามคนมีบทบาทอย่างยิ่งในการวางรากฐานและปลูกฝังแนวคิดของชะลัฟให้แก่วิรัช จากนั้นจึงเดินทางไปศึกษาต่อที่สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮฺ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย และเดินทางไปศึกษาต่อที่มะฮัดอัลฮิลมีฮฺ อัลฮิลมีฮฺ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียเป็นเวลา 1 ปี จากนั้นได้เข้าศึกษาในคณะดาร์ุลอุลุม มหาวิทยาลัยไคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ วิรัชมีผลงานทางวิชาการที่เป็นผลงานเขียนคือหนังสือการทำฮัจญ์และอุมเราะฮฺตามบัญญัติอิสลาม และผลงานแปลรวม คือ หนังสือฟิกฮฺซุซซุนนะฮฺ ฉบับภาษาไทย และผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยญุซอ์ที่ 21 ถึงญุซอ์ที่ 30 หรือ 10 ญุซอ์สุดท้าย

6.1.3 ผลการวิจัยด้านแหล่งข้อมูลของผู้แปล

จากการศึกษาแหล่งข้อมูลที่ผู้แปลนำมาใช้อ้างอิงและใช้ประกอบในการแปลทั้ง 4 ผลงาน สรุปได้ดังนี้

6.1.3.1 หนังสือและตำราที่นำมาใช้ประกอบในการแปลนั้น ส่วนเลือกใช้หนังสือตีพิมพ์อัลญะลาลัยน เป็นบรรทัดฐานในการแปล และหนังสืออัลฟุตุฮฺฮฺ อัลอิลาฮียะฮฺ ซึ่งเป็นหนังสืออธิบายตีพิมพ์อัลญะลาลัยน เป็นหนังสือประกอบในการแปล จากหนังสือทั้งสองเล่มเป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่ผู้อธิบายได้อธิบายคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ โดยใช้แนวทางการตีความหรือการให้ความหมายเทียบเคียงมาใช้ในการอธิบาย นอกจากหนังสือทั้งสอง

เล่ม ส่วนยังได้ใช้ศาสตร์ในสาขาต่าง ๆ ประกอบเพื่อให้เข้าใจความหมายโดยมีศาสตร์ด้านภาษา ได้แก่ อัลนะหฺว อัลศอรฺฟ อัลมะอานีย์ อัลบะยาน อัลบะดีอฺ ด้านตรรกศาสตร์ หลักศรัทธา และหลักพื้นฐานด้านนิติศาสตร์อิสลาม

6.1.3.2 ดิเรกมีแนวทางในการดำเนินการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

โดยใช้วิธีการค้นคว้ามาจากตำราและนำความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากตำราภาษาอาหรับ ภาษาอังกฤษและภาษาอูรดูมาเปรียบเทียบ และนำรากศัพท์ของคำ ที่มาของคำศัพท์มาพิจารณา และใช้วิธีการสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ แต่อย่างไรก็ตามตำราที่ใช้เป็นบรรทัดฐานในการแปล คือผลงานอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอังกฤษของชาฮฺ อัซรอฟ อะลีเย์ ทานะวีเย์ ซึ่งเป็นอุละมาอ์ที่ดำเนินตามแนวทางของสะลัฟ นอกจากนี้ยังพบหนังสือที่ใช้ประกอบในการแปล อาทิ เฆาะริบอัลกุรอาน เคะหฺที่หุอ์ลบุคอรีเย์ เคะหฺที่หุมุสลิม มาลิกุลกุรอาน และ The Holy Quran อย่างไรก็ตามจากหนังสือและตำราที่ได้กล่าวมาข้างต้น มีเพียงตำราอรรถาธิบายของชาฮฺ อัซรอฟ อะลีเย์ ทานะวีเย์เพียงเล่มเดียวเท่านั้นที่ดิเรกระบุไว้ในบทนำของผลงานแปลว่าใช้เป็นบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ส่วนตำราเล่มอื่น ๆ นั้นดิเรกมิได้กล่าวถึง แต่เป็นการอ้างอิงที่ถูกรับทักไว้ในหนังสือกอดิยานีเย์เท่านั้น

6.1.3.3 วินัย ได้กล่าวถึงการดำเนินการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานว่าได้

นำหนังสือปิมปินัน อ์เราะฮฺมาน ซึ่งเป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษามลายูมาเป็นบรรทัดฐานในการแปล และใช้หนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับเป็นส่วนประกอบในการแปล ดังนี้ หนังสือตัฟสีร์อัลญะลาละยฺนุ ตัฟสีร์อัลฟุตุฮฺอาด อัลอิลาฮียะฮฺ ตัฟสีร์คอซิบิน ตัฟสีร์อิบนุกะซีร์ ตัฟสีร์ฟัตฮุลกอดีร์ ตัฟสีร์อัลมะรอซีเย์ หนังสือมุฟเราะดาตอัลกุรอาน หนังสือกะลิมะฮฺอัลกุรอาน และหนังสือนูรุลเอียะหฺซาน สำหรับหนังสือปิมปินัน อ์เราะฮฺมาน เป็นหนังสือแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในลักษณะแปลและอรรถาธิบาย สำหรับการอรรถาธิบายอายะฮฺคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ผู้แปลจะนำการตรึงมะฮฺ ตะวีลียะฮฺมาใช้เป็นแนวทางในการแปล อย่างไรก็ตามหนังสือปิมปินันอ์เราะฮฺมานเป็นหนังสือที่เป็นที่ยอมรับและเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายของคนมาเลเซียและคนไทยในชายแดนภาคใต้รวมถึงผู้ที่เข้าใจภาษามลายู

จากหนังสือและตำราอ้างอิงที่วินัยใช้ประกอบการแปลและอรรถาธิบาย

ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน 10 รายการ พบว่ามี 8 รายการเป็นหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานภาษาอาหรับ และอีก 2 รายการเป็นหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานภาษามลายู และหนังสือหนึ่งในสองที่เป็นภาษามลายูวินัยใช้เป็นหนังสืออ้างอิงหลักหรือเป็นบรรทัดฐานในการแปล คือหนังสือปิมปินันอ์เราะฮฺมาน นอกจากนี้หากจำแนกหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานทั้ง 8 รายการ โดยพิจารณาจากแนวคิดของผู้ประพันธ์จะพบว่ามีเพียงตัฟสีร์อิบนุ กะซีร์เพียงเล่มเดียวที่อรรถาธิบาย

คัมภีร์อัลกุรอานตามแนวทางของสะลัฟ สำหรับตัฟสีรฟัตฮุล เกาะดีรของอัชเชากานีย์ แม้ว่าเขาจะประพันธ์หนังสือที่สนับสนุนและยกย่องแนวคิดของสะลัฟในการยืนยันคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามที่พระองค์ทรงระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและหะดีษของเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ แต่อัชเชากานีย์มิได้ใช้แนวทางของสะลัฟในการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ในทุก ๆ คุณลักษณะ หมายความว่า มีหลายคุณลักษณะที่อัชเชากานีย์ใช้แนวทางของเคาะลัฟในการตีความคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ส่วนหนังสืออีก 6 รายการ ล้วนเป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่ใช้แนวทางของเคาะลัฟในการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะด้วยการตีความ นอกเหนือจากหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานภาษามลายู 2 รายการ ที่ใช้แนวทางการตีความในการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าหนังสือและตำราทั้งหมดที่วินัยใช้อ้างอิงประกอบการแปลทั้ง 10 รายการ เป็นหนังสือที่อธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่สอดคล้องกับแนวทางของเคาะลัฟ มีหนังสือเพียงเล่มเดียวคือตัฟสีรอิบนุ กะซีร ที่เป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานตามแนวทางของสะลัฟ

6.1.3.4 จากตำราและหนังสืออ้างอิงที่ใช้ประกอบการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับทั้งสิ้น 17 รายการ คือ 1) ตัฟสีร อัญญาอะบะรียะ 2) ตัฟสีร อัลมะรอซี 3) ตัฟสีร ศอวีร์ อัลญะลาละน 4) ตัฟสีร อิบนุ กะซีร 5) อัตตัฟสีร อัลวาญียะหุ 6) ฟิซาล อัลกุรอาน 7) อัญวาอ อัลบะยาน 8) กะลิมะฮุ อัลกุรอาน 9) ฆอริบ อัลกุรอาน 10) อัลอิตกอน ฟิอูลุม อัลกุรอาน 11) สีเราะฮุ อิบนุ ฮิซาม 12) มุกตะศอร ฮะยาตุรเราะสูล ﷺ 13) มะบาหิษ ฟิ อุลูมิลกุรอาน 14) อัสบาบ อันนุซูล ลิลวาหิดีย์ 15) อันนะบะฮะฮ์ อัลอะซิม 16) หนังสือพจนานุกรมอาหรับซึ่งมีได้ระบุว่า เป็นหนังสือเล่มใด และ 17) หนังสือพจนานุกรมไทยซึ่งมีได้ระบุว่า เป็นหนังสือเล่มใด สามารถสรุปแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้

1. หนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน 8 รายการ
2. หนังสือความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอาน 3 รายการ
3. หนังสือชีวประวัติบีมุฮัมมัด ﷺ 2 รายการ
4. หนังสือสาเหตุการประทานอัลกุรอาน 1 รายการ
5. หนังสืออธิบายคำศัพท์ยากในอัลกุรอาน 1 รายการ
6. พจนานุกรม 2 รายการ โดยแยกเป็นพจนานุกรมอาหรับ 1 รายการ

และพจนานุกรมไทย 1 รายการ

เมื่อพิจารณาถึงแนวทางการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จากหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานทั้ง 8 รายการ สามารถแยกออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. หนังสือที่อธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามแนวทาง

ของสะลัฟ 3 รายการ คือ ตัฟสีร์อัฎฎะบะรียฺ ตัฟสีร์ อิบนุกะซีร์ และอัฎฎะวอ อัลบะยาน

2. หนังสืออรรถาธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามแนวทางของเคาะลัฟ 2 รายการ คือ ตัฟสีร์อัลมะรอซียฺ และศอวียฺ อัลญะลาลัยน

3. หนังสืออรรถาธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ไปในแนวทางเดียวกับสะลัฟ แต่มีบางคุณลักษณะที่ผู้ประพันธ์ใช้แนวทางการตีความเช่นเดียวกับแนวทางของเคาะลัฟ 3 รายการ คือ อัตตัฟสีร์ อัลวาญียะหฺ ฟิซึลาล อัลกุรอาน และกะลิมะฮฺ อัลกุรอาน

จากหนังสือและตำราที่ผู้แปลของสมาคมฯ นำมาอ้างอิงในการแปลประกอบด้วยหนังสือที่หลากหลายแนวคิดทั้งแนวคิดสะลัฟและเคาะลัฟ แต่เมื่อพิจารณาจากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสามารถสรุปได้ว่า ผู้แปลของสมาคมฯ คัดสรรและเลือกที่จะนำแนวคิดของสะลัฟมาถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในอายะฮ์คุณลักษณะ และนั่นก็คือจุดเด่นของผลงานแปลของสมาคมฯ

6.1.4. ผลการวิจัยด้านแนวคิดและความเชื่อ

6.1.4.1 ปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิด ความเชื่อที่ทำให้ผู้แปลแต่ละคนถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในอายะฮ์คุณลักษณะให้ตรงและสอดคล้องกับแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ ปัจจัยด้านการศึกษา และปัจจัยจากหนังสือตำราที่นำมาประกอบในการแปล

6.1.4.1.1 ปัจจัยด้านการศึกษา

การศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่มีผลต่อแนวคิด ความเชื่อและความศรัทธาของมนุษย์ จากประวัติการศึกษาของตน สุวรรณศาสน์ ไม่พบว่าศึกษาจากสถานศึกษาใด รู้กันแต่เพียงว่าศึกษากับครูชาวอาหรับชื่อชัยคอะลี อัลมาลิกียฺ ในมัสยิดอัลฮารอม แต่ไม่ทราบแน่ชัดถึงแนวคิดความเชื่อของชัยคอะลี อัลมาลิกียฺว่าเป็นอย่างไร ดังนั้นจึงไม่สามารถที่จะยืนยันได้ว่า การศึกษามีผลต่อตนเองจนทำให้ถ่ายทอดความหมายอายะฮ์คุณลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ หรืออาจเป็นไปได้ว่าชัยคอะลี อัลมาลิกียฺเป็นผู้ให้แนวคิดเคาะลัฟแก่ตนเอง หรืออาจเป็นไปได้เช่นกันว่าตนเองมีแนวคิดที่สอดคล้องกับเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ เนื่องจากพื้นฐานของครอบครัวที่ชื่นชอบแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ และตนเองก็ได้ถูกบ่มเพาะแนวคิดดังกล่าวมาจากครอบครัว

สำหรับดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ นั้นได้ศึกษาความรู้ด้านศาสนาอิสลามด้วยตัวเองจากหนังสือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และค้นคว้าจากตำราทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาอาหรับ และภาษาอูรดู นอกจากนี้ยังได้ศึกษาความรู้วิชาการศาสนาและภาษาอาหรับจากอะหมัด วะฮาบ อิสมาอีล อะหมัด และเชคอาลี อีซา ซึ่งดิเรกกล่าวยกย่องอะหมัด วะฮาบว่าเป็นครูคนแรกที่ทำให้ความกระจ่างใน

การศึกษาศาสนาอิสลามแก่เขา ทั้งอะหมัด วะฮาบ อิสมาอีล อะหมัด และเชคอาลี อีซา เป็นนักวิชาการที่มีแนวคิดและหลักศรัทธาที่สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟ ดังนั้นจึงเป็นคำตอบได้ส่วนหนึ่งว่าดิเรกนั้นได้รับแนวความคิดมาจากคณาจารย์ทั้ง 3 คน

ในขณะที่วินัย สมะฮอน ได้เริ่มศึกษาวิชาการอิสลาม คัมภีร์อัลกุรอานและภาษาอาหรับภายในหมู่บ้านทรายกองดิน และศึกษาต่อกับครูกอเดร ลูมิง และครูอัปดูรเราะฮมาน จากนั้นเดินทางไปศึกษาต่อกับครูแหวน บ่าวคำ ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และเดินทางไปศึกษาต่อที่ปอเนาะสะก่า และปอเนาะมะโจว อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี จากเส้นทางการศึกษาของวินัยเป็นการศึกษาในรูปแบบของปอเนาะ ซึ่งในอดีตสถาบันปอเนาะจะมีการเรียนการสอนหลักศรัทธาที่เป็นแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ กอปรกับในอดีตนั้นแนวคิดและความเชื่อแบบสะลัฟยังมีได้แพร่หลายในประเทศไทย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าวินัยได้รับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺมาจากการศึกษา และถ่ายทอดแนวคิดอัลอะชาอีเราะฮฺผ่านความหมายอายะฮฺคุณลักษณะดังที่ปรากฏในผลงานแปล

สำหรับผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ แม้ว่าจะเป็น การถ่ายทอดความหมายจากผู้แปล 3 คน คือ 1) ดารี บินอะหมัด ที่ศึกษาวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับจากตวนอัปดูรเราะฮมาน หะซัน กรีมี่ ตวนมุฮัมมัด ซอลิฮี และอะหมัด วะฮาบ ที่สถาบันนคริซซุนนะห์ บางกอกน้อย ซึ่งถือว่าเป็นสถาบันที่ปูพื้นฐานแนวคิดสะลัฟให้กับดารี จากนั้นไปศึกษาต่อที่สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮฺ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย และไปศึกษาต่อที่อัลมะฮัด อัลอิหมีย อัลสะอูดียฺ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย 2) อิมรอน มะกูดี ศึกษาวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับจากโรงเรียนอิสลามบูรณศาสตร์ จากนั้นได้เดินทางไปศึกษาต่อที่โรงเรียนอัลมะฮัด อัลอิหมีย อัลสะอูดียฺ นครมักกะฮฺ และเดินทางไปศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่คณะนิติศาสตร์อิสลาม มหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ 3) วิรัช สมะดี ศึกษาด้านศาสนาและภาษาอาหรับที่สถาบันนคริซซุนนะห์ ซึ่งก็ถือว่าเป็นสถาบันที่ปูพื้นฐานแนวคิดสะลัฟให้กับวิรัช และเดินทางไปศึกษาต่อที่สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮฺ รัฐปีนัง จากนั้นเดินทางไปศึกษาต่อที่มะฮัดอัลอิหมีย อัลสะอูดียฺ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย และศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในคณะดารุลอูลูม มหาวิทยาลัยไคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ จากประวัติการศึกษาของผู้แปลทั้ง 3 คน ซึ่งมีพื้นฐานการศึกษาจากแนวคิดสะลัฟ ไม่ว่าจะเป็สถาบันนคริซซุนนะห์ สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮฺ โรงเรียนอิสลามบูรณศาสตร์ มะฮัดอัลอิหมีย อัลสะอูดียฺ ล้วนแล้วแต่เป็นสถาบันที่บ่มเพาะแนวคิดสะลัฟทั้งสิ้น ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้ว่าผู้แปลทั้ง 3 คน นั้นได้รับอิทธิพลแนวคิดสะลัฟมาจากการศึกษา และได้ถ่ายทอดแนวคิดสะลัฟให้ปรากฏในผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอายะฮฺคุณลักษณะ

6.1.4.1.2 ปัจจัยจากหนังสือตำราที่นำมาประกอบในการแปล

หนังสือและตำราที่นำมาใช้เป็นบรรทัดฐานหรือใช้ประกอบและอ้างอิงในการแปล เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการถ่ายทอดความคัมภีร์อัลกุรอาน โดยผู้แปลแต่ละผลงานนั้นจะเลือกหนังสือและตำราอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่สอดคล้องกับแนวคิดของตน ดังจะเห็นได้จากการที่ส่วนเลือกหนังสือตีฟีรอัลญะลาละนเป็นบรรทัดฐานในการแปล ซึ่งตีฟีรอัลญะลาละน เป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกจัดอยู่ในประเภทตีฟีรบิรเราะอ์ยฺ ทั้งอัลมะฮัลลีญ์ และอัซซุญญัยน์นำการตะอ์วีลหรือการให้ความหมายเทียบเคียงหรือให้ความหมายโดยนัย มาใช้ในการอธิบายความหมายอายะฮ์ที่เป็นคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ และใช้หนังสืออัลฟุตุฮาด อัลอิลาฮียะฮ์ ซึ่งเป็นหนังสืออธิบายตีฟีรอัลญะลาละน เป็นหนังสือประกอบในการแปล

ในขณะที่ตีเรก กุลสิริสวส์ตินั้นเลือกหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานของชาย อัซรอฟ อะลีญ์ ทานะวีญ์ ซึ่งเป็นอุละมาอ์ที่ดำเนินตามแนวทางของสะลัฟ มาเป็นบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ดังนั้นจึงเห็นได้จากผลงานแปลของตีเรกที่ถ่ายทอดความหมายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ได้สอดคล้องกับแนวคิดและความเข้าใจของสะลัฟ

สำหรับวินัย สะมะฮฺนฺ เลือกหนังสือปิมปินัน อ์เราะฮฺมาน เป็นบรรทัดฐานในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งหนังสือปิมปินัน อ์เราะฮฺมานเป็นหนังสือแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในลักษณะการอธิบาย สำหรับการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ผู้แปลปิมปินัน อ์เราะฮฺมานจะนำการตรึงมะฮฺ ตะวีลียะฮฺมาใช้ นอกจากนี้ยังมีหนังสือประกอบการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอีกหลายเล่ม เช่น ตีฟีรอัลญะลาละน ตีฟีรอัลฟุตุฮาด อัลอิลาฮียะฮ์ ตีฟีรอัลคอซิน ตีฟีรฟิตฮุลเกาะดีร์ ตีฟีรอัลมะรอซีญ์ และหนังสือนุรุลเอียะฮฺหาน หนังสือและตำราเหล่านี้ ล้วนอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานด้วยการอธิบายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยใช้การตีความหรือการให้ความหมายโดยนัยทั้งสิ้น

ในขณะที่สมาคมา มิได้ใช้ตำราเล่มใดเล่มหนึ่งเป็นบรรทัดฐานหลักในการแปลแต่สมาคมา ใช้ตำราที่หลากหลายจากทั้ง 2 แนวคิด ทั้งสะลัฟและเคาะลัฟมาประกอบในการถ่ายทอดความหมาย หากแต่สมาคมา เลือกที่จะถ่ายทอดความหมายอายะฮ์คุณลักษณะตามแนวคิดของสะลัฟ ดังที่ปรากฏในผลงานแปล ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสิ่งที่บ่งบอกถึงแนวคิด ความเชื่อของผู้แปลในเชิงประจักษ์คือสิ่งที่ผู้แปลแต่ละคนได้ถ่ายทอดออกมาผ่านความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

6.1.4.2 พระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งอัตติรมิซียฺ อิบน์ มาญะฮฺและอัลฮากิมได้รายงานมาตรงกันทั้ง 47 พระนาม พบว่าผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน ให้ความหมายพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ โดยใช้ถ้อยคำที่ตรงกันจำนวน 12 พระนาม และให้ความหมาย

ด้วยถ้อยคำที่มีความหมายสอดคล้องกันจำนวน 8 พระนาม และปรากฏพระนามที่ผู้แปลให้ความหมายตรงกันใน 3 ผลงาน จำนวน 6 พระนาม

6.1.4.3 จากการพิจารณาถึงความเหมือน และความสอดคล้องกันในการให้ความหมายพระนามอัลลอฮ์ ﷻ ของผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่าวินัยเลือกใช้ถ้อยคำในการให้ความหมายพระนามที่ตรงหรือสอดคล้องกับความหมายที่ตนได้ให้ไว้จำนวน 15 พระนาม ทั้งนี้เนื่องจากวินัยเป็นลูกศิษย์ที่เคยช่วยงานด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ย่อมที่จะได้รับความรู้และได้สัมผัสงานด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากตน แต่เมื่อพิจารณาถึงความเหมือนหรือความสอดคล้องของความหมายพระนามอัลลอฮ์ ﷻ สำหรับสมาคมฯกับดิเรก พบว่ามีพระนามที่สมาคมฯ ให้ความหมายตรงกับดิเรกจำนวน 14 พระนาม และความหมายที่สอดคล้องกันจำนวน 6 พระนาม สาเหตุที่ทำให้สมาคมฯ ให้ความหมายพระนามที่ตรงและสอดคล้องกับดิเรก ผู้วิจัยเข้าใจว่า ในอดีตดิเรกและผู้แปลของสมาคมฯ เคยเป็นมิตรสหายกันได้รับวิชาความรู้ด้านศาสนา และภาษาอาหรับจากนักวิชาการกลุ่มเดียวกัน จึงย่อมที่จะได้รับแนวคิดและความรู้มาใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะเรื่องการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ดังจะสังเกตได้จากการปริวรรตอักษร

6.1.4.4 จากการศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ถึงความหมายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานทั้ง 4 ผลงาน พบว่า

6.1.4.4.1 ต่วน สุวรรณศาสตร์ ถ่ายทอดความหมายและอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ นอกจากเพียงบางคุณลักษณะเท่านั้นที่ให้ความหมายและอธิบายสอดคล้องกับแนวคิดสะลัฟ เช่น อรรีฎอ อัลฆะฆูบ และอัลมักร

6.1.4.4.2 ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ถ่ายทอดความหมายและอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์สะลัฟ นอกจากเพียงบางคุณลักษณะเท่านั้นที่อธิบายความหมายในบางอายะฮ์สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ เช่น พระหัตถ์ที่ดิเรกอธิบายไว้ในวงเล็บว่าหมายถึงอำนาจ

6.1.4.4.3 วินัย สมะฮูน ถ่ายทอดความหมายและอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ นอกจากเพียงบางคุณลักษณะเท่านั้นที่ให้ความหมายสอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์สะลัฟ เช่น พระหัตถ์ทั้งสองของอัลลอฮ์ ﷻ ได้แบอยู่เสมอ

6.1.4.4.4 สมาคมฯ ถ่ายทอดความหมายและอธิบายอายะฮ์

คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาฮ์สะลัฟในทุก ๆ คุณลักษณะ

6.1.4.5 จากการศึกษาเปรียบเทียบความเหมือน ความสอดคล้องและความแตกต่างด้านแนวคิด ความเชื่อ เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า ผู้ถ่ายทอดความหมายมีแนวคิดที่สอดคล้องเหมือนกันและแตกต่างกันสรุปได้ว่า

แนวคิด ความเชื่อของวินัย ในด้านคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นั้น โดยส่วนใหญ่แล้วมีความเหมือนและสอดคล้องกันอย่างยิ่งกับแนวคิดของต่วนเนื่องจากวินัยเป็นลูกศิษย์ที่เคยช่วยงานด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ดังนั้นจึงได้รับความรู้และได้ซึมซับงานด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากต่วน ในขณะที่แนวคิด ความเชื่อของผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ มีส่วนคล้ายคลึงและสอดคล้องกับแนวคิดของดิเรกแม้ว่าผลงานแปลของสมาคมฯ เกิดขึ้นจากผู้แปลหลายคนก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากในอดีตดิเรกและผู้แปลของสมาคมฯ ถือว่าเป็นนักวิชาการที่จัดอยู่ในกลุ่มที่มีแนวคิดเดียวกัน แม้ว่าต่อมาทั้งสองฝ่ายจะมีความขัดแย้งกันในหลายๆ ประเด็นที่เกี่ยวกับหลักศรัทธาก็ตาม อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงถ้อยคำภาษาไทยที่ถูกนำมาใช้ถ่ายทอดความหมายจากผลงานของต่วนและวินัย ก็พบว่าถ้อยคำที่ใช้ถ่ายทอดความหมายคุณลักษณะของทั้ง 2 ผลงานมีความสอดคล้องกัน เช่นคำว่า มหิทธานูภาพ ทรงอำนาจปกครอง การรอคอยการลงโทษ เช่นเดียวกับผลงานของสมาคมฯ ที่มีถ้อยคำภาษาไทยที่ถูกนำมาใช้คล้ายคลึงกัน เช่นคำว่า พระพักตร์ พระหัตถ์ขวา สายตา อรรูหฺ เป็นต้น

6.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ครั้งนี้ ได้พบผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายได้ดังนี้

อุละมาฮ์ด้านความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอานได้แบ่งการตีความอะฮ์ลุลกุรอานออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัรฎูมะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ (ترجمة حرفية) และ ตัรฎูมะฮ์ ตัฟสีรียะฮ์ (ترجمة تفسيرية) ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ผู้วิจัยได้พบการตีความอะฮ์ลุลกุรอานอีกประเภทหนึ่งคือ ตัรฎูมะฮ์ ตะอ์วีลียะฮ์ (ترجمة تأويلية) หมายถึงการตีความอะฮ์ลุลกุรอานโดยใช้การตีความหรือการให้ความหมายเทียบเคียง หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการให้ความหมายโดยนัย คือการเปลี่ยนแปลงความหมายของถ้อยคำไปจากความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏ

เมื่อพิจารณาถึงแนวทางการแปลของผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่าผู้แปลใช้แนวทางการแปลแบบอรรถาธิบายหรือตั้ฎมะฮะฮฺ ตั้ฟสีรียะฮฺ คือการแปลและการอรรถาธิบายไปพร้อมๆกัน ส่วนวิธีการนำเสนอความหมายและการอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานของผู้แปลแต่ละผลงานพบว่า ส่วนสุวรรณศาสตร์ นำเสนอข้อความที่เป็นความหมายและข้อความอรรถาธิบายไว้ในตำแหน่งเดียวกันโดยให้ความหมายเป็นพยัญชนะตัวหนาหรือตัวทึบ และคำอรรถาธิบายเป็นพยัญชนะตัวบาง จุดเด่นของผลงานนี้คือ ผู้แปลได้ให้ความหมายและอรรถาธิบายขยายความไว้อย่างกว้างขวาง เหมาะสมกับชื่อผลงานที่ว่า “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลความหมายและขยายความ” ในขณะที่ติเรกกุลสิริสวัสดิ์ นำเสนอข้อความที่เป็นความหมายและข้อความอรรถาธิบายไว้ในตำแหน่งเดียวกันเช่นกัน แต่จะให้ข้อความที่เป็นคำอรรถาธิบายวางไว้ในวงเล็บ จุดเด่นของผลงานแปลฉบับนี้คือ ผู้แปลจะอ้างอิงและระบุถึงที่มาของความหมายที่มีปรากฏอยู่ในสุเราะฮ์และอายะฮ์อื่น ๆ โดยระบุเป็นตัวเลขแทนชื่อสุเราะฮ์ และหากเป็นฮะดีษก็จะระบุถึงผู้บันทึก และระบุว่าอยู่ในภาคใด บทใด สำหรับการนำเสนอความหมายและการอรรถาธิบายของวินัย สมะฮุนั้น จะนำเสนอข้อความที่เป็นความหมายและข้อความอรรถาธิบายไว้ในตำแหน่งเดียวกันโดยนำข้อความอรรถาธิบายวางไว้ในวงเล็บ เช่นเดียวกับติเรก อย่างไรก็ตามผู้แปลมิได้อรรถาธิบายความหมายไว้มากนัก ซึ่งก็ถือว่าเป็นจุดเด่นของผลงานแปลฉบับนี้ ส่วนผลงานแปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับนั้นมีแนวทางนำเสนอที่แตกต่างไปจากผลงานแปลทั้ง 3 ผลงาน ดังที่ได้กล่าวมา โดยสมาคมฯจะนำข้อความอรรถาธิบายไว้ในเชิงอรรถ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นของการนำเสนอคำอรรถาธิบายของสมาคมฯ ที่แตกต่างไปจากผลงานแปลอื่น ๆ

สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิด ความเชื่อของผู้แปลแต่ละคนที่ทำให้ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในอายะฮ์คุณลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟและเคาะลัฟหรือแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งนั้น คือปัจจัยด้านการศึกษา และปัจจัยจากหนังสือตำราที่นำมาประกอบและอ้างอิงในการแปลซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยหลัก จากประวัติด้านการศึกษาของตัวผู้วิจัยไม่พบว่าตัวนักได้เข้าเรียนวิชาการศาสนาในสถานศึกษาหรือจากครูคนใด¹ พบแต่เพียงว่าตัวนักได้ศึกษาวิชาการศาสนา ภาษาอาหรับและภาษามลายูจนมีความรู้แตกฉาน จากนั้นจึงเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์และศึกษาอยู่กับครูชาวอาหรับชื่อชัยคอะลีย อัลมาลิกีย ในมัสยิดอัลฮารอมเป็นเวลาจนถึง 8 ปี

¹ ผู้วิจัยได้พบในเว็บไซต์ Pantip.com ที่ระบุว่า ในชุมชน “บ้านปากลัด” มีโต๊ะครูที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านศาสนา เช่น โต๊ะครูมุศฏอฟา หรือ โต๊ะครูจำปา และโต๊ะกิดำ การ์มี , ปอเนาะบ้านปากลัด จะเป็นที่รู้จักเป็นอย่างมากของผู้แสวงหาความรู้ เช่นครูต่วน สุวรรณศาสตร์ ก็เคยมาเรียนหนังสืออยู่ในบ้านปากลัดเช่นกัน , จากข้อมูลข้างต้นเป็นข้อมูลที่ถูกโพสต์ไว้ในเว็บไซต์ Pantip.com ซึ่งไม่สามารถยืนยันในความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าวได้ และในข้อความก็ได้ยืนยันว่าตัวนักได้ศึกษากับครูมุศฏอฟา ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ข้อมูลที่ได้จากท่านผู้หญิงสมร บุตรสาว ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

ตามคำบอกเล่าของท่านผู้หญิงสมร ภูมินรงค์ บุตรสาว แต่ไม่ทราบแน่ชัดถึงแนวคิดความเชื่อของชัยค อะลีย์ อัลมาลิกีย์ว่าเป็นอย่างไร เนื่องจากไม่พบว่ามีผู้ใดที่ได้บันทึกถึงประวัติของชัยค อะลีย์อัลมาลิกีย์ไว้ ดังนั้นจึงไม่สามารถที่จะยืนยันได้ว่าการศึกษามีผลต่อส่วนงานทำให้ถ่ายทอดความหมายอายะฮ์คุณลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮ์ หากแต่เมื่อมาพิจารณาและวิเคราะห์หนังสือและตำราที่ส่วนนำมาใช้อ้างอิงประกอบในการแปล พบว่าเป็นหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่ผู้อรรถาธิบายได้อรรถาธิบายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยใช้แนวทางการตีความ (ตะอวีล) หรือการให้ความหมายเทียบเคียงหรือให้ความหมายโดยนัย มาใช้ในการอรรถาธิบาย ดังนั้นจึงไม่แปลกแต่อย่างใดที่ส่วนได้แปลความหมายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ไปในแนวทางเดียวกับผู้อรรถาธิบาย นั่นคือการแปลความหมาย อัลกุรอานแบบตีความหรือตัจญูมะฮ์ ตะอวีลียะฮ์ นอกจากนี้ยังพบปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่อาจเป็นปัจจัยเสริมทำให้ส่วนแปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอายะฮ์คุณลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮ์ เนื่องจากในขณะที่ส่วนแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานนั้น ส่วนอยู่ในตำแหน่งจุฬาราชมนตรี ซึ่งมีสถานะเป็นผู้นำสูงสุดของชาวไทยมุสลิมในเรื่องแนวคิด ความศรัทธาและการปฏิบัติศาสนกิจ ซึ่งชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ในขณะนั้นมีแนวคิด ความศรัทธาตามแนวทางของเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮ์ ดังนั้น จึงอาจเป็นปัจจัยเสริมที่ทำให้ส่วนแปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานให้สอดคล้องกับความเชื่อและความศรัทธาของชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ซึ่งถือเป็นแนวคิดกระแสหลักในสังคมมุสลิมไทยในขณะนั้น หากไม่แล้วอาจถูกกระแสต่อต้านจากคนในสังคมไทยมุสลิมส่วนใหญ่ก็เป็นได้

เช่นเดียวกับวินัย สมะฮะฮ์ ที่ได้แปลความหมายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮ์ เนื่องจากเส้นทางการศึกษาด้านศาสนาของวินัยนั้น ได้แนวคิดพื้นฐานการศึกษาจากสถานศึกษาปอเนาะซึ่งในอดีตมีการเรียนการสอนและปลูกฝังแนวคิดหลักศรัทธาของเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮ์ อีกทั้งในอดีตแนวคิดสะลัฟไม่เป็นที่รู้จักและแพร่หลายในสถาบันปอเนาะ นอกจากนี้วินัยยังได้รับแนวคิดอัลอะซาฮีเราะฮ์จากส่วนอีกทางหนึ่งสำหรับการเลือกหนังสือและตำรามาเป็นบรรทัดฐานในการแปลก็ย่อมเป็นตัวชี้วัดถึงหลักศรัทธาและความเชื่อของวินัย ซึ่งถือว่าปัจจัยด้านการศึกษาและการเลือกหนังสือมาเป็นบรรทัดฐานในการแปลนั้นเป็นปัจจัยหลัก นอกจากนี้ยังพบว่ายังมีปัจจัยเสริมอีกปัจจัยหนึ่งที่อาจทำให้วินัยแปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสอดคล้องกับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮ์ เนื่องจากในขณะนั้นวินัยมีตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม และเป็นอิมามที่ต้องปกครองสัปบุรุษในชุมชนที่มีแนวคิดที่แตกต่างหลากหลายด้านความเชื่อ เช่น แนวคิดอัลอะซาฮีเราะฮ์ แนวคิดฎะฮ์รีเกาะฮ์ ซึ่งถือเป็นแนวคิดกระแสหลัก และเป็นกระแสนิยม ดังนั้นหากวินัยแปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไปในแนวทางสะลัฟ ก็จะถูกต่อต้านจากแนวคิดกระแสหลักของประชาชนทั่วไปและคนในชุมชน

ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ศึกษาด้วยตัวเองจากตำรา หนังสือ สิ่งพิมพ์และศึกษาจากอะหมัด วะฮาบ ซึ่งเป็นบุคคลที่ลี้ภัยทางการเมืองมาจากอินโดนีเซียมาพำนักอยู่ในประเทศไทย ถือได้ว่าอะหมัด วะฮาบเป็นบุคคลลำดับแรก ๆ ที่นำแนวคิด หลักศรัทธาของสะลัฟมาเผยแพร่ในประเทศไทยจนเป็นที่แพร่หลายอยู่ในขณะนี้ นอกจากนี้ยังมีอิสมาอีล อะหมัด และเชคอาลี อีซา ที่ให้ความรู้ด้านศาสนาและภาษาอาหรับแก่ดิเรกซึ่งทั้ง 3 คนนั้นล้วนมีแนวคิดเดียวกัน นอกเหนือจากหนังสือที่ดิเรกใช้เป็นบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ผู้ประพันธ์หนังสือดังกล่าวมีแนวคิดที่สอดคล้องกับสะลัฟ แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าดิเรกจะแปลความหมายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามถ้อยคำที่ปรากฏ แต่ก็ยังพบว่ามีส่วนคุณลักษณะที่ดิเรกอธิบายไว้ในวงเล็บด้วยความหมายที่สอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺแตกต่างจากผลงานการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ ที่ได้ถ่ายทอดความหมายอายะฮ์คุณลักษณะตามถ้อยคำที่ปรากฏโดยไม่บิดเบือน เปลี่ยนแปลงความหมายหรือการให้ความหมายเทียบเคียงซึ่งเป็นตัวชี้วัดถึงแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดความเชื่อของสะลัฟ แม้ว่าผู้แปลของสมาคมฯจะมีมากถึง 3 คน แต่ผลงานแปลที่ออกมาเกือบจะไม่รู้เลยว่าผู้แปลมากถึง 3 คน และแม้ว่าหนังสือ ตำราที่นำมาอ้างอิงในการแปลมาจากแหล่งอ้างอิงของทั้ง 2 แนวคิดคือสะลัฟและเคาะลัฟ แต่ผลงานที่ออกมาบ่งบอกว่าสมาคมฯ นั้นดำเนินตามแนวคิดของสะลัฟ เป็นไปได้ว่าเหตุผลที่ผู้แปลทั้ง 3 คนถ่ายทอดความหมายไปในแนวทางเดียวกันเกิดจากแนวคิดของผู้แปลเองและอุดมการณ์ของสมาคมฯ ที่มีร่วมกัน

อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบผลงานการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในนามบุคคลกับในนามองค์กร พบว่า การแปลในนามองค์กรนั้นเกิดขึ้นจากการแปลของผู้แปลที่มากกว่าหนึ่งคนจึงมีความน่าเชื่อถือและมีความสมบูรณ์มากกว่าในนามบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวะลีด บิน บะลีซี อัลอุมะรีย ¹ เนื่องจากมีการตรวจสอบ ตรวจสอบความถูกต้องมากกว่า และในนามองค์กรนั้นมีความรับผิดชอบมากกว่า ตัวชี้วัดสำคัญที่บ่งบอกถึงความน่าเชื่อถือและการยอมรับ คือการนำความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับมาเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการทั้งในงานวิจัย บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ตลอดจนรายงานของนักเรียน นักศึกษา ดังนั้นจึงไม่แปลกแต่อย่างใดที่ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ถ่ายทอดโดยสมาคมฯ จึงได้รับการยอมรับมากกว่าผลงานแปลฉบับอื่นๆ ดังจะเห็นได้จากการที่ผลงานแปลดังกล่าวถูกนำเสนอผ่านเว็บไซต์ <http://www.alquran-thai.com> โดยเฉพาะอย่างยิ่งฉบับที่ตีพิมพ์โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการ

¹ ดูในบทที่ 1 หน้า 39

พิมพ์อัลกุรอาน¹ ถูกนำเสนอผ่านเว็บไซต์และสามารถดาวน์โหลดเป็นไฟล์ PDF ได้จากหลาย ๆ เว็บไซต์ เช่น

- <https://islamhouse.com/th/books/405/>

- http://voiceofquran.info/thailand_quran_translation.html

- http://en.islamway.net/foreign/th/book/81?entry_name_slug

นอกจากนี้ยังสามารถพบเห็นผลงานแปลของสมาคมฯ ที่ตีพิมพ์โดยสมาคมฯ และที่ตีพิมพ์โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานถูกวางอยู่ตามมัสยิด องค์กรศาสนา ชุมรมมุสลิม ในหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะชมรมมุสลิมในมหาวิทยาลัยและในบ้านของมุสลิมไทยทั่วไป

จากการศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย พบว่ามีการแปลและตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครั้งแรกเกิดขึ้นในปีพุทธศักราช 2494 ในนามของอัลอิศลาหฺสมาคม แต่เป็นการแปลเพียงบางส่วนเท่านั้น จากนั้นในปีพุทธศักราช 2507 ต่วน สุวรรณศาสน์ ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ญุซอ์ เป็นผลงานแรก และเริ่มตีพิมพ์ในปีพุทธศักราช 2511 โดยการทยอยตีพิมพ์เล่มละ 1 ญุซอ์ และดำเนินการจัดพิมพ์อย่างต่อเนื่อง จนในปีพุทธศักราช 2524 จึงได้จัดพิมพ์ญุซอ์ที่ 30 รวมระยะเวลาในการตีพิมพ์ 24 ปี ในเวลาเดียวกันนั้น ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยฉบับสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ และมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ ขึ้นในระหว่างปีพุทธศักราช 2512-2513 ดังนั้นหากพิจารณาว่าผู้ใดเป็นผู้ที่แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ เป็นบุคคลแรก เราสามารถกล่าวได้ตามคำบอกเล่าและเอกสารที่ปรากฏว่าต่วน สุวรรณศาสน์ เป็นบุคคลแรก แต่หากพิจารณาว่าผู้ใดเป็นผู้ที่แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์และมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครบ 30 ญุซอ์ เราคงต้องยอมรับว่าดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ เป็นบุคคลแรก เนื่องจากหลักฐานยืนยันจากเอกสารและรูปภาพที่ปรากฏเมื่อดิเรกพร้อมภรรยาได้นำผลงานแปลดังกล่าวทูลเกล้าถวายต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระราชินี ณ พระตำหนักสวนจิตรลดาเมื่อปีพุทธศักราช 2513

ในปัจจุบันมีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ญุซอ์ จำนวน 7 ผลงาน แปลในนามขององค์กร 1 ผลงาน และในนามบุคคล 6 ผลงาน นอกจากนี้ยังพบว่ามีหนังสือความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้นำผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยและฉบับภาษามลายูมารวมไว้ในเล่มเดียวกันอีก 2 ผลงาน คือหนังสือคัมภีร์อัลกุรอานพร้อม

¹ ซึ่งเหตุผลสำคัญที่ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานขอลิขสิทธิ์จากสมาคมฯ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ มิใช่เพราะเป็นการแปลในนามองค์กร แต่สาเหตุสำคัญเพราะแนวคิดของผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานและสมาคมฯ สอดคล้องกับแนวคิดและหลักศรัทธาของสะลัฟ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความหมายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์

ความหมายภาษาไทยและภาษามลายู 30 ถูซอ์ ซึ่งตีพิมพ์โดยโรงพิมพ์เบนฮาลาบีเพรส ปัตตานี และพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย-มลายู

จากผลงานแปลทั้ง 7 ผลงานที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ไม่พบว่ามียุทธศาสตร์ใดที่ผู้แปลได้ถ่ายทอดความหมายมาจากคัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับภาษาอาหรับโดยตรง แต่จะถ่ายทอดความหมายควบคู่กับการอธิบายที่นำมาจากหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับ ภาษา มลายู ภาษาอังกฤษหรือภาษาอูรดู ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญของผู้แปล

จากข้อมูลประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ถูซอ์ ข้างต้นพบว่า สาเหตุที่การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ถูซอ์ ล่าช้ากว่าภาษาอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน เนื่องจาก

1. นักวิชาการในอดีตเข้าใจว่าคัมภีร์อัลกุรอานเป็นพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นสิ่งสูงส่ง จึงไม่กล้าที่จะถ่ายทอดความหมายจากภาษาอาหรับเป็นภาษาไทยโดยทันที แต่ควรถ่ายทอดความหมายเป็นภาษามลายูและจากนั้นจึงถ่ายทอดเป็นภาษาไทย ทั้งนี้เพราะเกรงจะเกิดข้อผิดพลาด หรือให้ความหมายได้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของคัมภีร์อัลกุรอาน

2. นักวิชาการที่มีความรอบรู้ภาษาอาหรับเป็นอย่างดีในประเทศไทยมีมาก หากแต่พื้นฐานภาษาไทยไม่ดีพอ จึงเกรงว่าจะเกิดข้อผิดพลาดในการแปล และบางคนไม่รู้วิธีการถ่ายทอดจึงไม่สามารถแปลความหมายเป็นภาษาไทยได้

3. ในอดีตคนต่างมีความรอบรู้ สามารถอ่านและเข้าใจภาษามลายูได้เป็นอย่างดี จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากภาษาไทย ต่อมาชาวไทยมุสลิมในรุ่นหลังส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในภาษามลายู จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเพื่อศึกษาเรียนรู้และทำความเข้าใจ

อนึ่ง ในปัจจุบันพบว่ามี การแปลและถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ถูซอ์ อีกผลงานหนึ่งโดยผู้แปลที่ใช้นามแฝงว่า “อะบู อิศรอฟีล อัลพะฎอนีย์” ซึ่งเป็นนักเขียน นักแปล เป็นผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยด้วยสำนวนที่แตกต่างจากผลงานแปลอื่น ๆ หากแต่ว่าผลงานแปลดังกล่าวนี้ยังไม่มี การตีพิมพ์เป็นรูปเล่ม แต่สามารถหาอ่านและศึกษาได้ทางเว็บไซต์ <http://sites.google.com/site/abuisrafil/> เท่านั้น

6.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรม การแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

6.3.1 การนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลของการวิจัยที่ได้มาจากการวิจัยในครั้งนี้ ควรนำไปดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์ได้ดังต่อไปนี้

6.3.1.1 นำผลการวิจัยออกเผยแพร่ โดยนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ในรายวิชาเตาฮีดหรือหลักศรัทธาในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้นิสิต นักศึกษาได้ศึกษาเรียนรู้ถึงความแตกต่างของทั้ง 2 แนวคิด ทั้งนี้เพื่อลดความขัดแย้งและเป็นการยอมรับซึ่งกันและกัน

6.3.1.2 นำผลการวิจัยออกเผยแพร่แก่ผู้ที่มีความสนใจทั่วไป เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างผู้ที่มีความเห็นต่าง และเพื่อให้เห็นถึงทัศนะที่แตกต่าง เพื่อให้เกิดการยอมรับในความเห็นที่แตกต่าง ซึ่งทั้ง 2 แนวคิดต่างมีจุดประสงค์เดียวกัน คือปรารถนาที่จะให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ และคุณลักษณะของพระองค์ให้ห่างไกลจากมลทิน ความบกพร่อง ปราศจากคุณลักษณะของสิ่งถูกสร้างทั้งปวง

6.3.1.3 จากผลการวิจัยทำให้ทราบได้ว่าผู้แปลของแต่ละผลงานนั้นมีแนวคิดอย่างไรกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ดังนั้นจึงเป็นแนวทางให้ผู้สนใจศึกษาความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากผลงานที่มีแนวคิดสอดคล้องกับแนวคิดของตน ซึ่งสามารถลดความขัดแย้งและสร้างการยอมรับที่เห็นต่างได้วิธีหนึ่ง

6.3.2 การทำวิจัยครั้งต่อไป

คัมภีร์อัลกุรอานคือธรรมนูญและแนวทางในการดำเนินชีวิตของผู้ศรัทธา การศึกษาความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจึงถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่ง ปัจจุบันพบว่ามึนนักวิชาการที่ได้ใช้ความรู้ความสามารถถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยหลายผลงาน ซึ่งแต่ละผลงาน ผู้แปลก็จะเลือกหนังสือและตำราที่อธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่สอดคล้องกับแนวคิดของตนมาเป็นต้นแบบและเป็นบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมาย ดังนั้นการศึกษาวินิจฉัยวรรณกรรมหรือผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเช่นเดียวกับการศึกษาในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์อัลกุรอาน จากความสำคัญดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้นักวิจัย นิสิต นักศึกษาที่มีความสนใจศึกษาด้านอิสลามศึกษา โดยเฉพาะคัมภีร์อัลกุรอานได้ศึกษาวินิจฉัยเพื่อเป็นการต่อยอดและขยายผลของการวิจัยครั้งนี้ต่อไป ดังนี้

6.3.2.1 ศึกษาผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเชิงเปรียบเทียบในด้านความเชื่อ ความศรัทธาและสิ่งเร้นลับในโลกอาคีเราะฮฺ จากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับงานวิจัยครั้งนี้

6.3.2.2 ในอดีตดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ถือว่าเป็นนักวิชาการที่มีบทบาทต่อสังคมมุสลิมและแนวคิดของมุสลิมอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้มีการศึกษาวินิจฉัยถึงแนวคิดของดิเรก

ในด้านความเชื่อ ความศรัทธาต่อวันกยามะฮฺ หลักศรัทธาต่อบรรดานบีและความเชื่อในเรื่องปาฏิหาริย์หรือมี๊วญซาตจากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน บยานุลกุรอาน และกุรอานมะญีด ความหมายอัล-กุรอาน ตลอดจนผลงานประพันธ์อื่น ๆ ของดิเรก

6.3.2.3 ศึกษาวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยที่ถ่ายทอดความหมายโดยผู้แปลที่มีแนวคิดฝักใฝ่แนวคิดชือะฮ์กับผู้แปลสุนีย์ โดยเฉพาะในด้านหลักศรัทธาเพื่อให้ประจักษ์ถึงความเห็นที่แตกต่างกันและการบิดเบือนความหมายคัมภีร์อัลกุรอานผ่านผลงานแปล

Prince of Songkla University
Pattani Campus